

Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP przygotował uchwałę w sprawie postulatów dotyczących zmian w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach. Postulaty odnoszą się do konieczności: ujednolicenia przepisów dotyczących skarg, wniosków i petycji w ramach k.p.a. lub odrębnego aktu prawnego rangi ustawowej, precyzyjnego zdefiniowania pojęcia petycji w celu jednoznacznego odróżnienia jej od skargi i wniosku. A także ustalenia właściwości organów województwa do rozpatrywania petycji w kontekście wyłącznej inicjatywy uchwałodawczej, zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz zastosowania alternatywy wobec obowiązku przekazania petycji zgodnie z właściwością – w postaci możliwości wskazania wnoszącemu petycję organu właściwego do jej rozpatrzenia.

Jak wskazano w uzasadnieniu do uchwały w obecnym stanie prawnym bliskie sobie procesowo środki prawne (skarga, wniosek, petycja) uregulowane zostały w trzech odrębnych aktach prawnych: k.p.a., ustawie o petycjach oraz rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków. Takie rozproszenie powoduje chaos. Ponadto, tryb rozpatrywania petycji, w przeciwieństwie do pozostałych środków, nie został uregulowany w przepisach k.p.a. Takie rozproszenie regulacji niesie za sobą wiele problemów. Ponadto, doprecyzowania wymaga również zakres przedmiotowy skargi, wniosku oraz petycji, co wpłynęłoby na proces klasyfikacji pism, jakie wpływają do organów i wyeliminowało pojawiające się wątpliwości.

Konwent zwraca również uwagę, że nie można w sposób pewny, na gruncie obecnych przepisów, odróżnić petycji od wniosków. Zatem w obecnym stanie prawnym od uznania organu rozpatrującego zależy, czy dane żądanie zostanie zakwalifikowane jako wniosek czy jako petycja.

Ustawa o petycjach, odnosi się do żądań mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. Jednak, zadania i kompetencje nie są pojęciem tożsamym i nie zawsze zadania organu pociągają za sobą kompetencję do podjęcia danej czynności. Zatem obecnie dochodzi do sytuacji, że petycje dotyczące zmian przepisów kierowane są do sejmików województw, jako organów mających kompetencje do przyjęcia uchwał, a powinny być przekazywane zgodnie z właściwością do organów wykonawczych, gdyż bez ich inicjatywy organy stanowiące nie mogą przyjmować żadnych zmian w niektórych uchwałach (przykład: sporządzenie wojewódzkich programów ochrony środowiska).

Ponadto, w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, należy umożliwić złożenie petycji bezpośrednio do protokołu – w trybie jaki jest możliwy na gruncie przepisów k.p.a.

Konwent podnosi również, że ustawa o petycjach zakłada, że adresat petycji, który jest niewłaściwy do jej rozpatrzenia przesyła ją do podmiotu właściwego, jednocześnie zawiadamiając o tym fakcie wnoszącego petycję. W tym zakresie zasadnym wydaje się przyjęcie rozwiązania stosowanego w k.p.a. tj. wskazanie wnoszącemu petycję organu właściwego do jej rozpatrzenia. Ponadto, należałoby wprowadzić również obowiązek pouczenia obywatela wnoszącego petycję, nie tylko poprzez wskazanie właściwego organu, do którego należy wniesć petycję, ale również przekazanie wyczerpujących informacji o właściwym sposobie załatwienia tego sprawy będącej przedmiotem petycji.